

26.09.2012

Kj/48

§ 304

Stj / Den av ledamoten Ilkka Taipale väckta motionen om vård av rättspsykiatriska patienter vid Mariefors sjukhus

HEL 2012-005204 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av ledamoten Ilkka Taipale väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Kvsto 28.3.2012 asia 12, Ilkka Taipaleen vt.aloite

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige beslutar anse den av ledamoten Ilkka Taipale väckta motionen vara slutligt behandlad.

Föredraganden

Ledamoten Ilkka Taipale och 10 andra ledamöter föreslår i sin motion att rättspsykiatriska patienter från Helsingfors ska vårdas vid Mariefors sjukhus och att servicebostäder ska byggas och saneras i samverkan bl.a. inom områdena för Mariefors sjukhus, Hesperia sjukhus och Aurorasjukhuset.

Stadsstyrelsen hänvisar till de utlåtanden som kommit in och konstaterar att rättspsykiatriska patienter från Helsingfors redan nu flyttas från statliga sjukhus till Mariefors sjukhus. Det finns 577 platser i servicebostäder i Helsingfors för sådana som får psykiatrisk rehabilitering. Serviceboendet ordnas i form av köpta tjänster från stiftelsers och privata serviceproducenters enheter. För att servicesystemet ska kunna utvecklas måste det finnas tillgång till servicebostäder som har goda resurser och är upprustade. Utgångspunkten har varit att serviceboendet i första hand ska ordnas i Helsingfors. Serviceboendet konkurrensutsätts under år 2013. I detta sammanhang beaktas de rättspsykiatriska patienternas servicebehov.

Föredragande

Stadsstyrelsen

26.09.2012

Kj/48

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Kvsto 28.3.2012 asia 12, Ilkka Taipaleen vt.aloite

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 17.09.2012 § 1018

HEL 2012-005204 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättäneen katsoa valtuutettu Ilkka Taipaleen aloitteen loppuun käsitellyksi.

10.09.2012 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaalilautakunta 12.06.2012 § 270

HEL 2012-005204 T 00 00 03

Päätös

Sosiaalilautakunta päätti antaa asiasta kaupunginhallitukselle seuraavan sisältöisen lausunnon.

Suomessa tuomioistuin määrää rikoksesta syytetyn tai epäillyn mielentilatutkimukseen ja päättää syyntakeisuudesta. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) oikeuspsykiatristen asioiden lautakunta päättää mielentilatutkimuksen suorituspaikasta, lausuu rikoksesta syytetyn mielentilasta, päättää sairaalasta poistamisesta mielentilatutkimuksen jälkeen, päättää rikoksesta syytetyn hoidosta mielentilatutkimuksen jälkeen, päättää mielentilansa vuoksi rangaistukseen tuomitsematta jätetyn hoidosta ja päättää myös hoitopaikasta. Määrätessään henkilön tahdosta riippumattomaan

Postadress

PB 1
00099 HELSINGINFORS STAD
hallintokeskus@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

psykiatriseen sairaalahoitoon oikeuspsykiatristen asioiden lautakunta päättää siis ensimmäisestä hoitopaikasta, joka pääsääntöisesti on valtion mielisairaala. Valtionsairaalat ovat hallinnollisesti THL:n alaisuudessa ja toimivat THL:n tulosohjauksessa. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos määrää rikoksesta syytetyn tahdosta riippumattoman hoidon aloittamisesta sairaalassa, jossa on potilaan hoidon edellyttämät valmiudet ja erityisasiantuntemus.

Mielenterveyslain 17 §:n mukaan valtion mielisairaalassa annettavan hoidon tarve on kuitenkin arvioitava viimeistään kuuden kuukauden kuluttua hoidon aloittamisesta yhteistyössä sen sairaanhoitopiirin kanssa, jonka alueeseen potilaan kotikunta kuuluu. Lakisääteisesti on näin ollen määrääjain arvioitava, onko valtionsairaala potilaan vielä tarvitsema hoitopaikka.

Suomessa parhaillaan toimiva työryhmä selvittää oikeuspsykiatriaan liittyviä säädöstarpeita. Lähtökohtana on erillinen oikeuspsykiatria koskeva laki. Työryhmän tulee tehdä linjaukset säännösmuutoksista ja valmistella hallituksen esitys laiksi oikeuspsykiatristen potilaiden tutkimuksesta ja hoidosta.

Suomessa on noin 450 oikeuspsykiatrista potilasta. Oikeuspsykiatristen potilaiden määrän kansanvälinen vertailu on vaikeaa, sillä oikeuspsykiatria sisällytetään eri maissa eri potilasryhmiä. Suomen työryhmässä on nostettu esiin oikeuspsykiatristen potilaiden määritysm. siltä osin, tulisiko oikeuspsykiatria ja siten myös hoitoon määräämisen perusteisiin sisällyttää vakavat, psykoosia lähellä olevat mielenterveyshäiriöt. Selvitettäviin asioihin kuuluu myös aloitteessa mainittu velvoitteinen avohoito ja oikeuspsykiatrian palvelujen järjestämis- ja rahoitusvastuu.

Valtionsairaaloissa (Niuvanniemi, Vanha Vaasan sairaala) hoidettujen helsinkiläisten määrä on vähentynyt vuodesta 2007 alkaen 20 000 hoitopäivästä nykyiseen 15 000 hoitopäivään. Molemmissa sairaaloissa noin 40 % potilaista on niin sanottuja vaarallisia ja vaikeahoitoisia potilaita. Hoidon keskeinen tavoite on riittävän toipumisen jälkeen tapahtuva palaaminen omalle asuinpaikkakunnalle ja sen hoitojärjestelmään.

Mielenterveyskuntoutujille on tällä hetkellä 577 palveluasuntoa. Palveluasuminen järjestetään palvelujen ostoina säätiöiden ja yksityisten palveluntuottajien yksiköistä. Palvelujärjestelmän kehittäminen edellyttää hyvin resursoitujen ja kunnostettujen palveluasuntojen saatavuutta. Palveluasuminen järjestetään ensisijaisesti Helsingissä. Mikäli asukas toivoo asumispalvelua toisesta kunnasta, hänellä on mahdollisuus käyttää palveluseteliä tai vaihtaa kotikuntaa, jolloin Helsinki maksaa asumisesta aiheutuvat

26.09.2012

Kj/48

kustannukset. Palveluasuminen kilpailutetaan vuoden 2013 aikana. Tässä yhteydessä otetaan huomioon oikeuspsykiatristen potilaiden palvelutarpeet.

Sosiaalilautakunta kannattaa aloitetta mm. kuntoutuksellisista ja taloudellisista syistä. Sen toteuttaminen edellyttää kiinteää yhteistyötä HUSin kanssa.

Esittelijä

sosiaalijohtaja
Paavo Voutilainen

Lisätiedot

Mari Aalto, sosiaalisen kuntoutuksen päällikkö, puhelin: 310 44650
mari.aalto(a)hel.fi

Talous- ja suunnittelukeskus 5.6.2012

HEL 2012-005204 T 00 00 03

Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunginhallitus ja terveyslautakunta ryhtyvät kaikkiin toimiin, jotta myös helsinkiläisiä oikeuspsykiatrisia potilaita hoidettaisiin Kellokosken sairaalassa. Samalla tulisi toteuttaa riittävä palveluasuntojen rakentaminen yhteistyössä pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan kuntien ja esim. Y-säätiön kanssa. Tällöin voidaan käyttää myös olemassa olevien kiinteistöjen saneerausta tähän käyttöön, esim. Kellokosken, Hesperian ja Auroran sairaalan alueilla tai rakentaa näiden lähetyville uudisrakennuksia.

Talous- ja suunnittelukeskus viittaa terveyslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että helsinkiläisiä oikeuspsykiatrisia potilaita siirtyy jo nykyisin valtiosairaaloista Kellokosken sairaalaan. Mielenterveyskuntoutujille on Helsingissä tällä hetkellä 577 palveluasuntopaikkaa. Palveluasuminen järjestetään palvelujen ostoina säätiöiden ja yksityisten palveluntuottajien yksiköistä. Lähtökohtana on ollut palveluasumisen järjestäminen ensisijaisesti Helsingissä. Palvelujärjestelmän kehittäminen edellyttää hyvin resursoitujen palveluasuntojen saatavuutta. Palveluasuminen kilpailutetaan vuoden 2013 aikana. Tässä yhteydessä otetaan tarvittaessa huomioon oikeuspsykiatristen potilaiden palvelutarpeet.

Lisätiedot

Rimpilä Katja, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Terveyslautakunta 29.05.2012 § 177

HEL 2012-005204 T 00 00 03

Postadress

PB 1
00099 HELSINGINFORS STAD
hallintokeskus@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
http://www.hel.fi/hallintokeskus

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

26.09.2012

Kj/48

Päätös

Terveyslautakunta päätti antaa asiasta seuraavan, esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

"Suomessa tuomioistuin määrää rikoksesta syytetyn tai epäillyn mielentilatutkimukseen ja päättää syyntakeisuudesta. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) oikeuspsykiatristen asioiden lautakunta päättää mielentilatutkimuksen suorituspaikasta, lausuu rikoksesta syytetyn mielentilasta, päättää sairaalasta poistamisesta mielentilatutkimuksen jälkeen, päättää rikoksesta syytetyn hoidosta mielentilatutkimuksen jälkeen, päättää mielentilansa vuoksi rangaistukseen tuomitsematta jätetyn hoidosta ja päättää myös hoitopaikasta.

Määrätessään henkilön tahdosta riippumattomaan psykiatriseen sairaalahoitoon oikeuspsykiatristen asioiden lautakunta päättää myös ensimmäisestä hoitopaikasta, joka pääsääntöisesti on valtion mielisairaala. Valtionsairaalat ovat hallinnollisesti THL:n alaisuudessa ja toimivat THL:n tulosohjauksessa. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos määrää rikoksesta syytetyn tahdosta riippumattoman hoidon aloittamisesta sairaalassa, jossa on potilaan hoidon edellyttämät valmiudet ja erityisasiantuntemus. Mielenterveyslain 17 § mukaan valtion mielisairaalassa annettavan hoidon tarve on kuitenkin arvioitava viimeistään kuuden kuukauden kuluttua hoidon aloittamisesta yhteistyössä sen sairaanhoitopiirin kanssa, jonka alueeseen potilaan kotikunta kuuluu. Lakisääteisesti on määrääjain arvioitava, onko valtiosairaala potilaan edelleen tarvitsema hoitopaikka.

Sosiaali- ja terveysministeriön asettamassa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaan itsemääräämisoikeus -työryhmässä on nimetty alatyöryhmä, joka arvioi mielenterveyslain mukaisten perusoikeuksien rajoittamista koskevien säännösten riittävyttä ja muutostarpeita oikeuspsykiatristen potilaiden hoidossa. Toimeksiantoon kuuluu oikeuspsykiatristen potilaiden palvelujen saatavuus ja kehittäminen. Alatyöryhmän toimikausi jatkuu 31.10.2012 asti. Mainitun työryhmän työn valmistuminen tulee antamaan suuntaviivoja oikeuspsykiatristen sairaala- ja avopalvelujen kehittämiseksi.

Kuluvana vuonna julkaistussa ympäristöministeriön mielenterveyskuntoutujien asumisen kehittämishankkeen loppuraportissa tuetaan toimijoita mm. perustamaan mielenterveyskuntoutujien pienille ryhmille erityisiin tarpeisiin tarvittavia asumisyksiköitä. Suurimmissa kaupungeissa katsotaan tarvittavan päihde-, neuro- ja oikeuspsykiatrisia asumisyksiköitä, joiden

26.09.2012

Kj/48

henkilökunnalla on riittävää erityisosaamista ja konsultaatiotuki saatavilla.

Suomessa on noin 450 oikeuspsykiatrista potilasta. Valtionsairaaloissa (Niuvanniemi, Vanha Vaasan sairaala) hoidettujen helsinkiläisten määrä on vähentynyt vuodesta 2007 alkaen (20.000 hpv) nykyiseen 15.000 hoitopäivään. Molemmissa sairaaloissa noin 40 % potilaista on ns. vaarallisia ja vaikeahoitoisia potilaita. Vaikka hoidon keskeinen tavoite on riittävän toipumisen jälkeen tapahtuva palaaminen omalle asuinpaikkakunnalle ja sen hoitojärjestelmään, on kuitenkin arvioitu, että osaa potilaista etäisyys hyödyttää. Henkilölle voi näin tarjoutua mahdollisuus irtautua esim. päihteitä välittävistä tahoista tai rikollisesta toiminnasta.

Oikeuspsykiatrisessa hoidossa noudatetaan asianomaista lainsäädäntöä ja seurataan valtakunnallista hoidon ohjeistusta. Helsinkiläisiä oikeuspsykiatrisia potilaita siirtyy jo nykyisin valtiosairaaloista Kellokosken sairaalaan. Aloitteen mukaista toimintaa on siis jo olemassa.

Mielenterveyskuntoutujille on Helsingissä tällä hetkellä 577 palveluasuntopaikkaa. Palveluasuminen järjestetään palvelujen ostoina säätiöiden ja yksityisten palveluntuottajien yksiköistä. Lähtökohtana on ollut palveluasumisen järjestäminen ensisijaisesti Helsingissä. Palvelujärjestelmän kehittäminen edellyttää hyvin resursoitujen palveluasuntojen saatavuutta.

Palveluasuminen kilpailutetaan vuoden 2013 aikana. Tässä yhteydessä otetaan tarvittaessa huomioon oikeuspsykiatristen potilaiden palvelutarpeet.

Terveysvaikutusten arviointi

Oikeuspsykiatrinen hoito kohdentuu pieneen potilasryhmään, jolla on suuri palvelutarve. Oikeuspsykiatristen potilaiden kulloistakin hoidontarvetta vastaavien hoito- ja asumispalvelujen turvaaminen on tärkeää sekä henkilöiden itsensä että muun yhteiskunnan kannalta. Oikeuspsykiatristen potilaiden sairaalahoidossa tarvittavan monialaisen asiantuntemuksen turvaaminen ja heidän palvelutarpeidensa tunnistaminen asumispalveluja järjestettäessä tuo myönteisiä terveysvaikutuksia ja edistää kuntoutumista."

Esittelijä

toimitusjohtaja
Matti Toivola

Lisätiedot

Tuula Saarela, johtajapsykiatri, puhelin: 310 42690
tuula.saarela(a)hel.fi